

I dette sidste store Strids spørgsmaal mellem os, Skatte spørgsmaalet, tror jeg ikke, at man saa let vil faae det at se, at Regjeringens vil gennemføre sin Villie trods Folkethinget. Det er lykkedes den at samle omkring sig en Kreds af høgeistrede Venner, der have fundet dens Stilling i den almindelige konstitutionelle Konflikt stærk. Det er lykkedes den at faae Landstingets Tilslutning til dens provisoriske Færd, idagtet det, saavidt jeg kan se, er et lige saa farligt Experiment, set fra Landstingets Synspunkt som fra Folkethingets. Det er ogsaa lykkedes Regjeringen med Hensyn til Befæstnings spørgsmaalet at samle en Kreds af ivrige Venner omkring sig, og det er lykkedes den at faae Landstinget med, skjøndt jeg tror, at det tidt er flet med blødende Hjerter. Men at det skulde kunne lykkes Regjeringen ogsaa paa dette sidste Omraade med Hensyn til Statterne at faae Tilslutning til sin Politik, tror jeg ikke. Jeg tror hverken, at man noget Sted vil finde det rigtig at støtte en provisorisk Politik paa dette Omraade, eller at man ret mange Steder reelt vil bilige den Politik, som vor Regjerings har gjort sig til Talsmand for i Skatte spørgsmaalet. Den nuværende Regjerings Standpunkt paa dette Omraade har jo været det samme, ligesom den tiltraadte til nu. Da den nuværende Regjering tiltraadte, stillede den Befæstnings spørgsmaalet op som sin Livssag; men skjøndt der dengang i Folkethinget var en Stemning for at gjøre et temmeligt bethdeligt Offer overfor denne Sag, overfor hele den saakaldte Forsvarssag, saaledes at Folkethinget tilbød en 30 Mill. Kr. paa Betingelse af, at Pengene skulde indkomme ved en Formue- og Indkomstskat, saa negtede den nuværende Regjering, særlig den nuværende Finansminister og Conseilpræsident, aldeles bestemt at indlade sig paa dette, ikke blot, efter hans Udtalelser at dømme, fordi han ikke reelt kunde blive enig med Folkethinget om den tekniske Side af Sagen, men ogsaa fordi han overhovedet ikke vilde ind paa Foranstaltninger paa det Omraade, bestodde ved en Skat paa Formue og Indtægt, men holdt paa, at skulde der gjøres noget, da skulde Indtægterne dertil komme ad de sædvanlige Statsindtægter, det vil væsentlig sige, ad den indirekte Besættingsvei. Saaledes stillede Ministeren sig allerede den Gang. Naar der har været Tale om Stattelove, f. Ex. i Toldspørgsmaalet, som jo i Virkeligheden har været brændende under hele denne Regjerings Regimenter, har Ministeren hidtil stadig stillet sig paa det Standpunkt, at han ikke har villet gaa ind paa nogen Toldlov, der i nogen mærkelig

Grad formindskede Statsindtægterne, altsaa navnlig den indirekte Indtægt, vi have gennem Tolden, og nu er den høitæredede Minister endogsaa kommen dertil, at han ikke vil nøies med at forlange fuld Kompensation for nutilige Toldnedsettelses, men kræver, at der skal gives yderligere indirekte Statter til Staten, til de Formaal, der nu ligge for. Den Gang vilde Ministeren ikke have Forsvarssagen frem uden ved Hjælp af indirekte Statter. Nu staar han overfor andre Opgaver, som Tiden fører med sig, nemlig de sociale Opgaver. Men heller ikke disse vil Ministeren være med til at løse, uden at faae nye indirekte Statter. Han betinger Syggekasselløben f. Ex. af et saadant Forslag som dette, betinger overhovedet de sociale Reformers af Forslag som dette. Jeg forstaar det meget godt, thi denne Regjering maa efter hele sit Standpunkt i en særlig Grad føle sig tiltalt af indirekte Statter. Enhver reaktionær Regjering vil, saavidt jeg kan se, foretrække indirekte Statter for direkte Statter. Nye direkte Statter ville altid blive paalagte saaledes, at man dog vil prøve paa at ramme Skatteevnen saa retfærdig som mulig, og derved ville ogsaa de mere velhavende Samfundsklasser komme til at betale en forholdsvis god Del af Statens Udgifter. Men de direkte Statter have ogsaa en anden Side, som gjør, at en reaktionær Regjering nødvendig vil ind paa dem, og det er den, at Folk saa tydelig mærke, at de betale dem. Det er Noget, vi Alle have en levende Forenemmelse af for Diebliffet. Thi tiindt om i Landet klages der over de store kommunale Afgifter, medens der klages forholdsvis mindre over Statsafgifterne. Og hvori ligger det? Jeg tror, det ligger navnlig deri, at Kommuneskatterne ere direkte. Derfor vide Folk, at de betale dem, derfor føle de Trykket deraf, medens betimod den store, ja den allerstore Del af Statsafgifterne ere indirekte, og dem vide Folk ikke af, at de betale, og som Følge deraf tage de det behøvelig lettere med, hvorledes Pengene anvendes. I Kommunernes og overalt, hvor man svarer direkte Statter, forklænger man at vide, hvad Pengene bruges til, og at have Indsæende med, hvorledes Statterne anvendes, men naar man betaler indirekte Statter, kan man meget lettere lade Regjeringen raade for Anvendelsen deraf. Jeg tror ikke, der vilde være saa stor Begejstring for hele Regjeringens Færd hverken i konstitutionel Hensende eller med Hensyn til Befættningen, hvis man ikke til tilbehørgt de væsentligste Statsindtægter ad indirekte vei. Derfor er det naturligt, at Regjeringen stiller sig paa